

Project Diamond Open Access in Nederland

Versterken van non-profit scholarly- en library-led publiceren

Diamond Open Access (DOA) verwijst naar publicatiemodellen waarbij het eigenaarschap bij de academische gemeenschap ligt (scholarly- of library-led). DOA maakt artikelen en boeken onmiddellijk en zonder embargo Open Access beschikbaar, vraagt geen financiële vergoeding aan lezers en auteurs en laat auteursrecht in de handen van academici. DOA draagt bij aan een divers publicatiesysteem, door Open Access publiceren voor onderzoekers met een kleine beurs mogelijk te maken en te publiceren over onderwerpen en in talen die commerciële uitgevers geneigd zijn opzij te leggen.

Ondanks deze voordelen hebben DOA tijdschriften en uitgevers het zwaar. Door weinig tot geen budget, afhankelijkheid van vrijwilligerswerk en een evaluatiecultuur opgebouwd rond impactfactoren wordt DOA in het nauw gedreven. Met het project *Versterking van Diamond Open Access in Nederland* wil de UKB DOA tijdschriften en uitgevers versterken, duurzamer maken en stimuleren. Dit gebeurt door:

1. Het oprichten van een nationaal expertisecentrum DOA

Een expertisecentrum dat projecten, diensten en actoren met elkaar verbindt is onontbeerlijk voor verdere versterking van DOA. Het expertisecentrum wordt vormgegeven binnen een online omgeving en helpt de kennis en expertise van de academische gemeenschap rond DOA uit te breiden en creëert gemeenschappen rond redacties, onderzoeksondersteuners en uitgevers.

2. Het ontwikkelen van capaciteit bij DOA publicatieplatforms

Een nationale strategie met eenduidige afspraken met betrekking tot lokale, nationale en internationale investeringen in DOA-infrastructuren en -publicaties maakt het mogelijk voor deze actoren zich te richten op innovatie en een langdurige publicatiestrategie.

3. Het ontwikkelen van een monitoringssysteem voor DOA

Een evaluatieprocedure voor het meten van kwantitatieve en kwalitatieve ontwikkelingen binnen DOA in Nederland. Deze monitoring is gebaseerd op een benchmark met cijfers over de afgelopen jaren.

Het project is een voortzetting van het in november 2022 gepubliceerde rapport [Versterking ondersteuning van diamond open access in Nederland](#) (Nationaal Programma Open Science). Hierin staan aanbevelingen voor duurzame en structurele ondersteuning van, en transformatie naar Diamond Open Access (DOA) van tijdschriften, boeken en infrastructuren. Het voorstel verscheen als een van de uitwerkingen van het [Ambitiedocument Nationaal Plan Open Science 2030](#) waarin staat dat investeringen in een inclusievere, duurzamer en rechtvaardiger wetenschappelijk communicatiesysteem noodzakelijk zijn.

Budget: €100.000 per jaar voor de looptijd van het project, eventueel aangevuld door subsidies vanuit [Open Science NL](#).

Partners: [UKB](#) en [Universiteiten van Nederland](#)

Looptijd: februari 2024 – februari 2026

Contact: [Susanne van Rijn- Projectmanager](#)

Penvoerder: [Universiteitsbibliotheek Erasmus Universiteit Rotterdam](#)

Stuurgroep: Kurt de Belder (Universitaire Bibliotheken Leiden), Wendy van Ginkel (Universiteitsbibliotheek Technische Universiteit Twente), Lucinda Jones (Universiteitsbibliotheek Erasmus Universiteit Rotterdam), Hilde van Wijngaarden (Universiteitsbibliotheek Vrije Universiteit)
